

Bij de poot

Grote meeuwen

door Mario Huizinga

Voor liefhebbers van grote meeuwen is de doorgezaagde bunker op de Diefdijk dé hotspot in het werkgebied van de NVWC. De meeuwen foerageren bij afvalverwerker Van Weverwijk, aan de andere kant van de Diefdijk. Op het meertje kunnen ze even bijkomen van het gevecht om eetbaar afval. Ik weet nog goed dat ik daar voor het eerst naar meeuwen keek: dat was in het Big Year 2013 van de vogelwerkgroep. Er was een pontische meeuw gezien, en die wilde ik uiteraard ook op mijn lijst.

De doorgezaagde bunker, onderdeel van de Diefdijklinie en Nieuwe Hollandse Waterlinie, is ook een perfecte plek om geringde meeuwen af te lezen. De meeuwen rusten vaak staand op de palen die de waterhoogte aangeven als het land onder water gezet zou worden. Met een telescoop of camera met telelens zijn kleurringen dan prima af te lezen. Een ander belangrijk afleesgebied wordt gevormd door de Everdingerwaard en de Lek tussen Werk aan het Spoel en Everdingen, op de lage paaltjes tussen de kribben. Dat gebied wordt door veel meeuwen gebruikt als slaapplek.

Kleine mantelmeeuw

Mijn allereerste aflezing van een grote meeuw was opmerkelijk genoeg niet op een van de hotspots, maar op de afgraving De Molenkampen, langs de Beusichemse Broeksteeg. Kleine mantelmeeuw zwart FR had de primeur op 5 maart 2014. FR was in 2013 als volwassen man geringd in de meeuwenkolonie op het eiland in de Nederrijn bij de stuw Amerongen. Een leuke plek in de broedperiode: vanaf het Eiland van Maurik kun je er in een uurtje zo 10 tot 20 ringen aflezen.

De kleine mantelmeeuwen zijn bijna allemaal in Nederland geringd door Roland-Jan Buijs. Ze trekken in de winter langs de kust naar Zuid-Europa en Noord-West Afrika. De langste trekroute die ik vond was van Zwart JUoC: in 2013 bij Oslo geringd en met aflezingen tot in de Westelijke Sahara, een afstand van 4500 km. De oudste kleine mantelmeeuw was op het moment van aflezen in zijn 24ste kalenderjaar.

Zilvermeeuw

De andere meeuwensoorten laten een veel grotere spreiding zien qua herkomst. Neem de zilvermeeuw: daarvan heb ik 'slechts' 25 individuen afgelezen, maar ze zijn afkomstig uit 5 landen en goed voor 119 aflezingen.

Op 9 januari 2015 stonden vier van de 17 Nederlandse zilvermeeuwen vlak bij elkaar bij de doorgesneden bunker.

Mevrouw Groen FAKR is geringd in de kolonie op Texel door Kees Camphuysen, de andere drie met kleine kleurring op de tibia zijn geringd bij Maurik.

Heel af en toe lukt het om bij de doorgezaagde bunker een metalen ring af te lezen. Dat valt niet mee, want je kunt niet zonder verstoring dichterbij komen dan 70 tot 90 meter. Als het licht goed is, weinig wind en de vogel blijft een tijdje op zijn plek zitten zodat de ring rondom kan worden bekeken, dan kan het lukken. De beloning is dan vaak wel groot, zoals bij deze eerste winter zilvermeeuw uit Zuid-Finland. Hij is vrijwel op de grens met Rusland geringd en liet zich in februari 2022 aflezen na zijn eerste buitenlandse reis van 1670 km.

Tabel 1: Aantal aflezingen grote meeuwen maart 2014 – maart 2022

Tabel 2: Herkomst in NL geringde meeuwen

Soort / ringland	Individen	Aflezingen
Geelpootmeeuw	3	3
Duitsland	2	2
Nederland	1	1
Grote Mantelmeeuw	1	1
Nederland	1	1
Kleine mantelmeeuw	76	103
Nederland	74	101
Noorwegen	1	1
Spanje	1	1
Pontische meeuw	13	20
Belarus	1	1
Tsjechië	1	1
Duitsland	6	8
Polen	4	8
Slowakije	1	2
Zilvermeeuw	25	119
Denemarken	1	5
Duitsland	3	9
Finland	2	9
Nederland	17	92
Noorwegen	2	4
Totaal	118	246

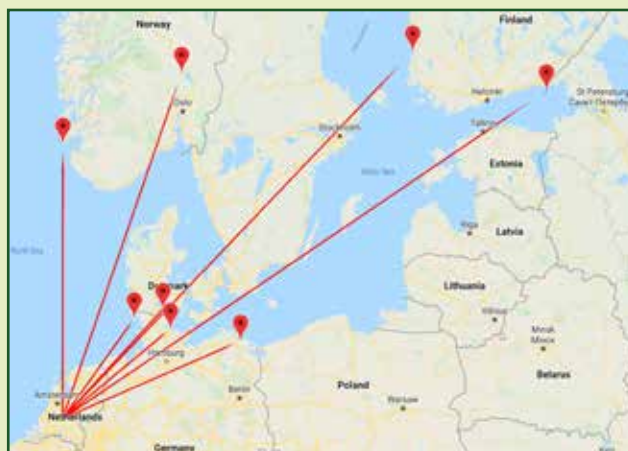
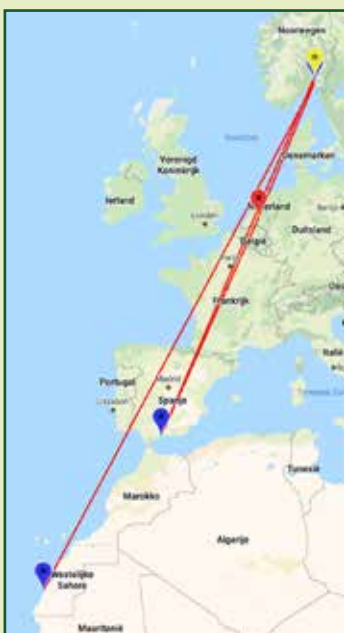
Soort / ringplaats (NL)	Individen
Geelpootmeeuw	1
Utrecht	1
Grote Mantelmeeuw	1
Europoort	1
Kleine mantelmeeuw	74
Europoort	25
Amerongen	17
Moerdijk	10
Maasvlakte	8
Hollands Diep	2
Katwijk	2
Krammerse slikken	2
Arnhem	1
Botlek	1
Dordrecht	1
Ijmuiden	1
Vlissingen	1
Onbekend	3
Zilvermeeuw	17
Amerongen	9
Europoort	4
Den Haag	1
Hollands Diep	1
Texel	1
Markiezaat	1
Totaal	93

Kleine mantelmeeuw zwart FR.

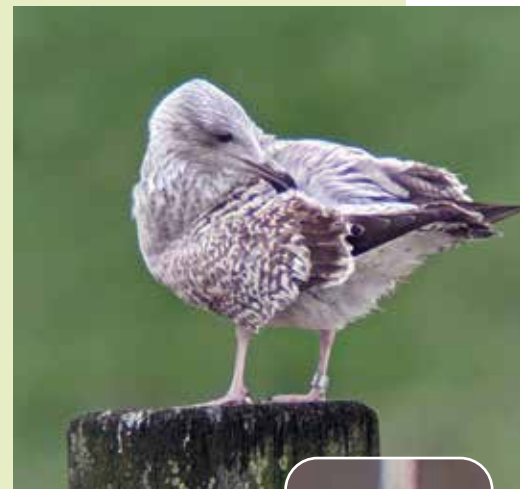

Vier geringde zilvermeeuwen

Herkomst buitenlandse zilvermeeuwen

Life history kleine mantelmeeuw JUOC

*Zilvermeeuw Finland
Detail metalen ring*

Boven pont X574 en rechts daarvan pont 92AU

Boven pont PLVE uit Polen, rechts Nederlandse life history PLVE, onder life history X574

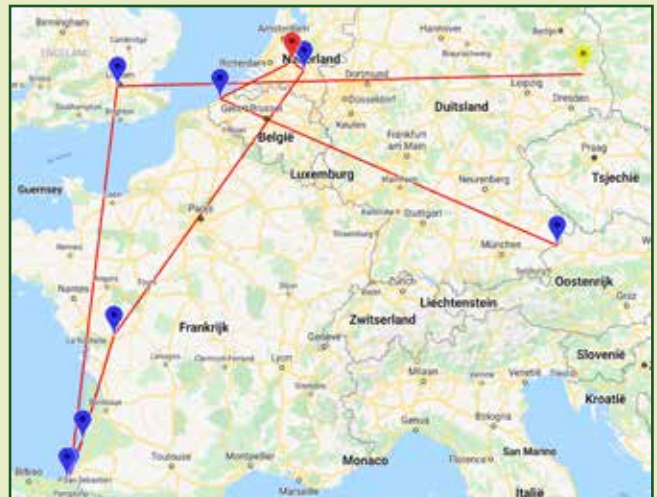
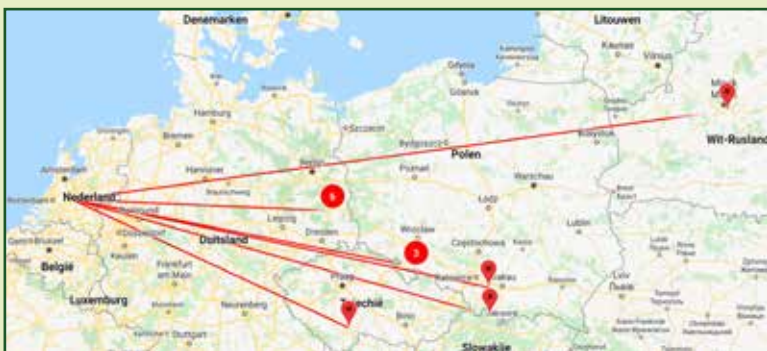

Pontische meeuw

Het valt op dat de pontische meeuwen uit een duidelijk andere richting komen dan de buitenlandse zilvermeeuwen.

X574 is in 2017 geringd bij de Gräbendorfer See in het oosten van Duitsland. Ringer Ronald Klein is blijkbaar erg actief in die kolonie, want ik heb maar liefst zes pontische meeuwen afgelezen die daar geringd zijn. X574 valt op omdat hij een groot deel van Europa

Herkomst pontische meeuwen

Boven pont 296S

heeft verkend. In Nederland is hij ook afgelezen bij de vuilverwerking in Oss, 32 km verderop.

92AU uit Tsjechië en 296S uit Slowakije zijn respectievelijk eerste en tweede winter pontische meeuw 'uit het boekje': overwegend witte kop met zwart kraalooje. Het verschil met het lichte oog van de zilvermeeuw is goed te zien.

PLVE broedt in Polen en is een vaste wintergast in het Culemborgse. Zijn life history laat zien dat hij in Nederland steeds de toeristische route neemt via de Wadden, Zandvoort, Amsterdam en Utrecht.

Herkomst geelpootmeeuwen

Geelpootmeeuw

De twee afgelezen buitenlandse geelpootmeeuwen komen uit zuidoostelijke richting en zijn in Duitsland geringd. Ze worden regelmatig op diverse plekken in het midden van Nederland afgelezen.

Toegift

Toen ik net klaar dacht te zijn met het schrijven van dit artikel, zag ik op 1 mei nog deze mooie 3kj Poolse pont in de broedkolonie bij het Eiland van Maurik. Daar broeden op het moment vooral kleine mantelmeeuwen en zilvermeeuwen, en enkele paartjes geelpootmeeuwen. Wie weet kunnen we hier over een paar jaar pontische meeuwen aflezen die op 20 km afstand zijn geringd ... 🐦

Pont PAN2

